

תפ"ח (חיפה) 50150-10-21 - מדינת ישראל נ' נסים סח

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 50150-10-21 מדינת ישראל נ'
(עציר) סח

בפני הרכב השופטים:

סגן הנשיא, כב' השופט אבי לוי [אב"ד]

כב' השופט ערן קוטון

כב' השופטת עידית וינברגר

המאשימה מדינת ישראל באמצעות פרקליטות

נגד

הנאשם

נסים סח

ע"י ב"כ עו"ד תמי אולמן ועו"ד אביגדור פלדמן

גזר דין

הנאשם, נסים סח, הורשע לפנינו על - סמך הודאתו, במסגרת הסדר טיעון בעבירות שנכללו בכתב אישום מתוקן אשר הוגש נגדו, ואשר עניין **המתה בקלות דעת** לפי סעיף 301ג לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**" או "**החוק**") **חבלה בכוונה מחמירה**, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, **והפקרה אחרי פגיעה**, לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961.

במסגרת הסדר הטיעון סוכם, כי הצדדים יהיו מורשים לטעון כאוות נפשם ביחס לעונש הראוי להיות מוטל בגין העבירות הנ"ל: הן בנוגע לרכיב המאסר, הן בנוגע לרכיב הפיצוי לנפגעי העבירה. לצד זאת, הסכימו הצדדים, כי הרכב ששימש לביצוע העבירה כפי שיפורט להלן (מסוג אאודי q8) יחולט, והכספים שיתקבלו ממכירתו ישמשו כפיצוי בסיסי לנפגעי העבירות. הובהר, כי במידה והרכב הנ"ל יימכר בסכום הנמוך מ- 250000 ₪, או אז, הנאשם ישלים את היתרה בעצמו בתוך 30 ימים. עוד הוסכם, כי המאשימה תהא רשאית לדרוש פיצוי נוסף אף מעבר לסכום הנ"ל לטובת כלל נפגעי העבירה.

עובדות ההרשעה

עובדות כתב - האישום המתוקן היו אלו -

הנאשם הוא קבלן תשתיות בנייה, ומבעליה של חברת "האחים סח" מזה כ- 20 שנים. בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום היה בשימוש של הנאשם רכב מסוג ג'יפ אאודי q8 מ.ר. 43982802. (להלן

- הרכב). בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום העסיק הנאשם בחברה פועלים, שחלקם תושבי הרשות הפלסטינית שנכנסו לישראל ושהו בה שלא כדין וללא היתר. במסגרת העסקת השב"חים, העמיד להם הנאשם מקום לינה בעראבה, ומשם הוא דאג להסיעם לאתרי הבנייה השונים.

ביום 21.9.21 החל מן השעה 8:00 או בסמוך לכך, עבדו חמישה מהפועלים (השב"חים) באתר בנייה בו ביצעה החברה עבודות תשתית, ברחוב העלייה בנהריה. בהמשך לכך, פנתה לפועלים אחת הדיירות, אשר גרה בסמוך לאתר הבניה. אותה שכנה ביקשה מן הפועלים שיפסיקו את עבודות הבנייה היות שמדובר בערב חג סוכות, ומכיוון שהעבודות גורמות למפגעי רעש ולכלוך. בהמשך, ניגש אל עבר הפועלים ה.ר. אשר שהה במקום, וביקש גם הוא להפסיק את עבודות הבניה. אחד הפועלים ציין בפני השכנה ובפני ה.ר. כי יש בידיהם אישור מהעירייה לעבוד בחג ולכן הם ימשיכו בעבודתם. אותו פועל התקשר, בין היתר, לסוהיל חילו שעובד בחברה וסיפר לו על אודות התלונות. סוהיל התקשר לנאשם, והודיע לו כי אנשים מתלוננים על העבודה באתר. הנאשם בתגובה אמר לו שעליהם להמשיך בעבודתם.

על רקע המתואר לעיל, בסמוך לאחר השעה 9:45, הזעיק ה.ר. כוח משטרה למקום.

בעקבות האמור, סמוך לפני השעה 10:00 הגיעו לאתר הבניה השוטרים אמיר אבו ריש והשוטר המתנדב חוסאם זג'יר ז"ל, יליד 1988 (להלן - "המנוח"), באמצעות נידת משטרה, בעוד שניהם לבושים במדי משטרה. אמיר והמנוח החנו את הניידת בתוך אתר הבניה, בסמוך לכניסה, ניגשו לשוחח עם הפועלים שעמדו בסמוך לתעלה בתוך האתר, וביקשו מהם להציג תעודת זהות ואישורי שהייה בישראל.

במהלך בדיקת הפועלים התברר כי לפועלים אין אישורי שהייה בישראל, או אז הגיע הנאשם לאתר הבניה ברכבו, זאת לאחר שעודכן על ידי סוהיל על אודות הגעת כוח משטרה למקום. סוהיל הגיע אף הוא למקום. הנאשם עצר את הרכב בכניסה לאתר הבניה באופן שהעמידו בניצב לכביש כשחלקו האחורי פונה לכיוון הכביש וחלקו הקדמי לכיוון אתר הבניה. הנאשם ניגש ביחד עם סוהיל לאמיר ולמנוח, שעמדו ליד הפועלים באתר הבניה, והציג עצמו כמי שאחראי על הפועלים.

אמיר, כשהמנוח לידו, שוחח עם הנאשם על עבודות הבניה באתר, ובשלב מסוים החל ויכוח בין אמיר לבין הנאשם בנוגע לשאלת קיומו של אישור לעבוד בערב החג ובנוגע להעדרם של אישורי שהייה בישראל לפועלים. במקביל, אמיר דיווח בקשר המשטרתי על אודות האירוע.

הנאשם אשר הבין כי אמיר מתגורר בירכא, פנה לאמיר, ואמר לו כי שניהם בני ערב וכי הוא מכיר אנשים מירכא. הנאשם הציע לאמיר שיסגרו את העניין במקום בלי להמשיך בטיפול המשטרתי וביקש שיאפשר לו ולפועלים ללכת לדרכם. אמיר אמר לנאשם כי הוא לא יאפשר זאת, וביקש מהנאשם שיוותר במקומו עד שיסיים את כלל הבדיקות בנוגע לפועלים, ואף אמר לו כי בהמשך הוא יצטרך לבוא

איתם לתחנת המשטרה.

בהמשך לאמור, החל הנאשם ללכת לכיוון הרכב ואמר כי הוא נוסע מהמקום. אמיר והמנוח הלכו אחרי הנאשם במטרה למנוע ממנו להיכנס לרכב. אמיר הודיע לנאשם כי הוא מעוכב וביקש ממנו מספר פעמים שיישאר במקום. הנאשם לא שעה לבקשות אלה ואמר לאמיר, בין היתר, שייקח ממנו את תעודת הזהות שלו ויזוז משם. הנאשם המשיך לצעוד לכיוון הרכב עד שאמיר הצליח להשיגו ואחז בידו. אז, בעוד אמיר והמנוח עומדים בקרבת הרכב, כשלידם סוהיל ואחד הפועלים (להלן - ח.מ.), דחף הנאשם את אמיר, ובתגובה לכך אמיר הודיע לנאשם שהוא עצור והתקרב אליו כשבידו אזיקים. הנאשם הדף את אמיר מעליו, פתח את דלת הנהג ונכנס לרכב. בהמשך למתואר, אמיר ניסה להוציא את הנאשם מהרכב, כשהדלת פתוחה, שב ואמר לו שהוא עצור וניסה לאזוק אותו, בעוד הנאשם מתנגד. תוך כדי כך, הזעיק אמיר כוח תגבור בקשר המשטרה. בשלב מסוים, יצא הנאשם מהרכב, צעק על אמיר: "לא עוצר ולא כלום". בהמשך, נכנס חזרה לרכב תוך שהוא סוגר את הדלת. במהלך האמור, החל המנוח לצעוד לכיוון חלקו האחורי של הרכב וניסה להרחיק מהמקום את ה.ר. שעמד שם וצילם את המתרחש. בהמשך למתואר, אמיר צעק בקשר המשטרה "ניידות תגיעו כמה שיותר מהר, ניידות", ובעוד המנוח מתקרב לכיוונו במטרה לסייע לו, פתח אמיר את דלת הנהג.

בשלב זה, בעוד אמיר והמנוח עומדים בסמוך לדלת הנהג הפתוחה, ומנסים למנוע מהנאשם להימלט מן המקום, פתח הנאשם בנסיעה מהירה לאחור כשדלת הנהג פתוחה ובזמן שבצמוד ובסמוך לרכב עמדו אמיר, המנוח ואנשים נוספים, בהם ה.ר. שעמד מאחורי הרכב וסוהיל וח.מ. שעמדו לצדו.

במהלך הנסיעה לאחור פגע הנאשם באמצעות הרכב באמיר ובמנוח. כתוצאה ממעשי הנאשם, נפל אמיר מתחת לגלגלי הרכב ואילו המנוח הועף לאחור ונפל עם כל גופו על האדמה. הנאשם המשיך בנסיעה מהירה לאחור, עלה עם אחד מגלגלי הרכב על גופו של אמיר באזור הגו והאגן, ובהמשך לכך עלה עם אחד מגלגלי הרכב על ראשו וצווארו של המנוח שהיה עדיין שוכב על הרצפה. בעקבות מעשי הנאשם, נאלץ ה.ר. אשר עמד מאחורי הרכב, לברוח לאחור כדי לא להיפגע מהרכב. מיד לאחר מכן, שילב הנאשם להילוך קדמי ונמלט בנסיעה מהירה מן המקום, לכיוון צפון, כשהוא עולה פעם נוספת עם אחד מגלגלי הרכב על ראשו של המנוח ועל צווארו.

כל זאת עשה הנאשם בכוונה להתנגד למעצרו כדין ולמנוע אותו ומתוך קלות דעת לאפשרות גרימת מותו של המנוח.

הנאשם, אשר ידע כי פגע בשוטר ובמנוח כמתואר לעיל, נמלט מן המקום בנהיגה לכיוון צפון, מבלי שעצר את רכבו ומבלי שהושיט עזרה, כאשר ציר הדלת הרוס כתוצאה ממעשיו, זאת ביודעו כי הוזעקה משטרה למקום וכי נמצאים בו אנשים שונים ובהם עובדים שלו, ה.ר. ועוברי אורח. הנאשם לבסוף נעצר בסמוך לאחר השעה 11:00 במחסום משטרה ליד צומת שלומי.

כתוצאה ממעשי הנאשם, נגרמו למנוח קטיעה של גזע המוח ודימומים ברקמה: מעיכה של המוחון והחלק התחתון של המוח, עם דימומים ברקמה, דימומים תת-עכבישיים מפושטים, שברים רבים בעצמות הגולגולת ובעצמות הפנים, דימומים מפושטים בשכבה הפנימית של הקרקפת מימין ודימומים בשרירי הרקה, בפנים ובצוואר משמאל - דימומים תת/תוך עוריים תבניתיים הנראים כהטבעה, וביניהם פצעי שפשוף, פצעי קרע, דימומים בעפעפיים ובלחמיות דו - צידי, שבר בסחוס התריס: דימומים מפושטים בשרירי הלוע, דימומים מפושטים בשרירי הצוואר, דימום בלשון מימין; פצעי שפשוף, דימומים תת - עוריים ופצע שריטה בדך הימני העליון.

המנוח פונה מאתר הבנייה באמצעות אמבולנס לבית החולים גליל מערבי בנהריה, ולאחר שכשלו ניסיונות להחייאתו בדרך לבית החולים, נקבע מותו.

מותו של המנוח נגרם מנזק חמור למוח - קטיעה של גזע המוח.

כתוצאה ממעשי הנאשם, נגרמו לאמיר החבלות הבאות: שבר מרוסק בסרקום (בסיס עמוד השדרה), שבר בראמס פוביס (עצמות האגן) דו צדדי עם תזוזה ורטיקאלית, המטומה בחלק קדמי של האגן ובאספקט תחתון של שלפוחית השתן; בקע דיסק עם פרוטרויזה בחוליות l5- s1 הלוחץ על השק התאקלי במידה בינונית, רגישות דיפוזית למימוש באגן, כאסים בהנעת פרקי ירכיים; שברים בחוליות עמוד השדרה: שבר בזיז רוחבי של 5 |משמאל, שבר בזיזים רוחביים d10-12 מימין; שברים בצלעות 7,8, מימי, בועות אויר קטנות בסמוך לשברים, מתאימות לפנאומוטורקס זעיר; חתך בגשר האף בחלק העליון השמאלי כ- 0.5 ס"מ, חתך מעל גבה שמאל כ- 1.5 ס"מ.

אמיר פונה מאתר הבניה באמבולנס, כשהוא סובל מכאבים עזים בכל גופו, והועבר לבית החולים גליל מערבי בנהריה, שם טופל ואושפז, והוא עדיין היה מאושפז ביום הגשת כתב האישום.

בכתב האישום המתוקן צוין, כי במעשיו המתוארים לעיל, הנאשם גרם למותו של המנוח בקלות דעת; גרם לאמיר חבלות חמורות שלא כדן, בכוונה להתנגד למעצרו כדן או למנוע אותו; נהג ברכב ופגע באמצעותו בבני אדם וגרם למותו של אחד מהם ולאחר גרם לחבלות חמורות. פורט, כי הנאשם לא עצר במקום התאונה או קרוב לו ככל האפשר, כדי לעמוד על תוצאות התאונה, ולא הגיש עזרה שהיה ביכולתו להגיש בנסיבות המקרה.

תסקירי נפגעי העבירות

על - פי בקשתנו הוכנו בתיק זה שלושה תסקירי נפגעי עבירות.

הראשון, מיום 14.3.24, עניינו באמיר, נפגע העבירה. כמפורט לעיל אמיר נפגע מידי הנאשם עת מילא

את תפקידו כשוטר בזירה. בקצירת האומר, ועל מנת לשמור ככל הניתן על פרטיותו של אמיר, נציין כי תסקיר נפגע העבירה בעניינו חושף תמונת נזק קשה מאוד. אמיר כיום מטופל בקהילה; הוא עובר טיפולים פרה רפואיים, פיזיותרפיה, הידרו - תרפיה וריפוי בעיסוק, ונתון במעקבים רפואיים ונפשיים מקיפים. לצד אלו הוא נאלץ ליטול משככי כאבים מסוגים שונים. הוער, כי מצבו הנפשי מורכב ביותר, שכן הפגיעה הקשה בו התווספה לפגיעה נוספת שעמה הוא מתמודד מעברו. לצד זאת אף צוין, כי דומה שעד לפגיעה של הנאשם באמיר, זה האחרון ניהל אורח חיים נורמטיבי, ומשפחתי, שבמסגרתו שימש כמפרנס העיקרי, והיה בעל שאיפות לעתיד בכל מישורי חייו. דא עקא, הפגיעה של הנאשם בו (לצד מותו של חברו) קטעה בפתאומיות את שגרת חייו, גרמה לו פגיעה גופנית קשה, אשר סדקה אף את חוסנו הנפשי בצורה בלתי מבוטלת. נוכח תמונת הנזק הקשה הומלץ להשית על הנאשם פיצויים משמעותיים לטובת אמיר.

תסקיר נפגעי עבירה נוסף הוגש ביום 17.3.24, ועניינו בבני משפחתו של המנוח (הוריו אחיו ואחיותיו). לדאבון הלב, גם במסגרתו של תסקיר זה נגלתה תמונת נזק עצובה וקשה, עקב מותו הפתאומי והטראגי של המנוח כתוצאה ממעשה הנאשם, אשר גרם למותו של המנוח ז"ל. ניכר, כי גם כעבור שנתיים ומחצה מיום מותו של המנוח, בני משפחתו שרויים באבל ומתקשים להתמודד עם הסופיות של הפרידה ואובדנו של בנם ואחיהם האהוב. עולה, כי מותו הפתאומי של המנוח ניפץ באחת את חיי המשפחה השוקקים וגרם לשבר קשה המלווה כל אחת ואחד מבני משפחתו. הודגש, כי מרכזיותו ומעורבותו הרבה של המנוח בחיי המשפחה טרם מותו, היא זו שנמצאת בבסיסן של תחושות האובדן העמוקות והמטלטלות הנטועות בבני המשפחה. אלו מתקשים לייצר שגרה מחודשת בחייהם, בעוד הצער העמוק אינו מאפשר להם מרגוע. צוין, כי בני המשפחה מטופלים רגשית, וניכר כי דרכם השיקומית עודנה ארוכה. לצד זאת הוער, כי הסיוע הטיפולי העצים מאת משרד הביטחון מסייע לבני המשפחה בהתמודדותם. הודגש, כי נוכח תמונת הנזקים הקשה עולה הצורך המשמעותי של בני המשפחה בהכרתו של בית המשפט בחומרת הפגיעה שנגרמה להם על מנת להשיב להם, ולו חלקית, הכרה בתוצאות ההרסניות שגרמו מעשי הנאשם. התסקיר נחתם בכך, כי ראוי שיושת על הנאשם פיצוי כספי משמעותי לטובת בני משפחת המנוח.

תסקיר נפגעי עבירה נוסף נערך ביום 16.11.23 בענינם של אלמנת המנוח וילדיו הקטנים. המנוח היה במותו בן 33 והותיר אחריו אלמנה ושני ילדים בעלי צרכים מיוחדים. במסגרתו של תסקיר זה הודגש, כי מותו הפתאומי של המנוח ערער כליל את יסודות המשפחה, בעוד ילדיו של המנוח חשים בחסרונם ומקרינים, למרבה הצער, חרדת פרידה נוספת מאמם. פורט, כי הילדים עוברים טיפול רגשי על מנת לעבד את חוויות האובדן. אלמנתו של המנוח שיתפה כי היא אינה עוקבת אחר התקדמות ההליך המשפטי, שכן היא חשה שאין תוחלת לעניין זה. עם זאת, רצונה הוא שהנאשם יישא באחריות על מעשיו נוכח הנזק העצום שנגרם למשפחתה, כמו גם זה העתידי. פורט בהקשר זה, כי נטל הטיפול בילדיה הקטנים, בעלי הצרכים המיוחדים, ועול פרנסת הבית, הוטל לפתחה כך לפתע.

תסקיר נאשם לעניין העונש

ביום 18.2.24 הוגש מאת שירות המבחן למבוגרים תסקיר לעניין העונש בעניינו של הנאשם. במסגרתו של תסקיר זה פורט, כי הנאשם בן 46, נשוי ואב לשני ילדים, עוסק מזה כעשרים שנים בתחום התשתיות. בהתייחס לעבירות שביצע, נכתב כי הנאשם נוטל אחריות לביצוען ומביע צער רב על מעשיו. הוא תיאר שהוא חושב רבות על בני משפחת המנוח ובכוונתו לפרוס חסותו עליהם, על מנת לדאוג לעתידם. צוין, כי בתקופת מעצרו השתתף בקבוצת תומכים ותרם רבות לשיח הקבוצתי. כיום הוא משמש "כחוליה" באגף עצורים, מבצע את תפקידו בצורה ראויה, ומגלה יחס של כבוד לעצורים האחרים. הודגש, כי המלצת צוות הטיפול היא להעמיק את הטיפול בתחום האלימות בעניינו של הנאשם.

שירות המבחן התרשם מן הנאשם כאדם בעל כוחות ויכולות, אשר מגיל צעיר התמודד עם נטל הפרנסה. שירות המבחן התרשם מפער בין גילו הכרונולוגי של הנאשם לבין התפקיד המשמעותי שמילא בפועל. עוד התרשם שירות המבחן מן הנאשם כאדם המתקשה לדחות סיפוקים ולהציב לעצמו גבולות. ניכר, כי במצבים אלו הוא עלול להגיב באלימות תוך קושי לווסת את עצמו. קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם מתקשה לקבל אחריות מלאה ובוחר להשליך חלק מהתנהלותו על הסובבים אותו ועל כך שלא עצרו בעדו והרגיעו אותו באותם רגעים. הוער, כי אופן פעולה זה נובע ככל הנראה מתוך קושי להכיל את תחושת האשמה בתוכו.

בשקלול הנתונים העריך שירות המבחן, כי רמת הסיכון בתחום האלימות (סבירות להישנות עבירה) הינה בינונית, כאשר רמת המסוכנות (חומרת האלימות במידה ויהיה מעורב באירוע אלים) הינה ברמה גבוהה.

בשל האמור לעיל, ונוכח חומרת העבירות, לא בא שירות המבחן בהמלצה לענישה או שיקום בקהילה, העשויה להפחית סיכון להישנות עבירות. לצד זאת צוין, כי לשם העלאת סיכויי השיקום בעתיד הומלץ כי תיבחן אפשרות שילובו של הנאשם בתוכניות טיפול מתאימות בין כתלי בית המאסר.

ראיות לעניין העונש

המאשימה

ב"כ המאשימה המלומדת, עו"ד זאבי - ברזילי, הציגה לבית המשפט תדפיסי מידע פלילי (טעת/1) ותעבורתי (טעת/2) בעניינו של הנאשם. מאלו עולה כי לחובתו של הנאשם נזקפות חמש הרשעות קודמות. הרשעתו האחרונה, משנת 2012, עניינה ברכישת חלק של נשק או תחמושת; הרשעה נוספת,

משנת 2008, עניינה בהעלבת עובד ציבור; הרשעתו משנת 2006 עניינה בעבירות לפי חוק התכנון והבנייה; וכך גם הרשעתו משנת 2005. הרשעה נוספת, משנת 2003, עניינה בעבירת הפרעה לשוטר במילוי תפקידו.

לצד אלו, לחובת הנאשם עבר תעבורתי מכביד, הכולל 103 הרשעות תעבורה. אלה כוללות, בין היתר, עבירות רבות של נהיגה במהירות מופרזת, עבירות רבות של אי ציות לתמרורים (בין אלו נמנים תמרור עצור ונהיגה באור אדום).

עוד צוין, כי הנאשם עצור בגין תיק זה החל מיום 21.9.21.

לאחר שהעידו עדים מטעם ההגנה, ביקש למסור את דבריו אביו של המנוח, **מר זגיר**. מר זגיר פנה אל בית המשפט בכאב רב ומתוך סערת רגשות ועתר להשית על הנאשם את העונש המרבי בגין מעשיו. הוא חזר על תיאור מעשיו החמורים של הנאשם ועמד על כך שזה הפקיר את הנפגעים בזירה. הוא העיר, כי אמנם, כפי שיפורט להלן, הנאשם הוא אכן בעל ממון רב ותרם לחברה, אך נתונים אלו אינם משמעותיים, שכן על אופיו מעידים מיניה וביה מעשיו הבלתי מוסריים שביצע בתיק דכאן.

ההגנה

מטעמו של הנאשם העידו על אופיו מספר עדים, כדלהלן -

מר מאזן גנאים, ראש עיריית סחנין, ציין כי הוא מכיר את הנאשם מזה כ- 20 שנים, על רקע עיסוקם כיושבי הראש של קבוצות הכדורגל, בני סח'נין ועראבה. העד הדגיש את מחויבותו של הנאשם לבני הנוער בעראבה. עוד צוין, כי הנאשם תרם רבות לקבוצת הכדורגל באזור, העסיק עובדים רבים בני האזור בחברת הבנייה שבבעלותו, וכן תרם רבות מכספו למזקקים.

מר עומר ותד, אשר כיהן בעברו כראש העיר של עראבה, ציין כי הוא שכנו של הנאשם ומכיר אותו מגיל ילדות. העד עמד על תרומתו לחברה של הנאשם דרך קבוצת הכדורגל של עראבה, והדגיש כי הנאשם עשה כן ללא שכר ובהתנדבות.

מר ח'טיב ג'מאל, ציין כי הוא מכיר את הנאשם ואת משפחתו מזה כ- 20 שנים. עד זה עמד אף הוא על תרומתו לקהילה של הנאשם באמצעות הספורט.

העד מר סלאמן אלכסנדר, ציין כי הוא רואה חשבון במקצועו. הוא העיד על אופיו הנורמטיבי של הנאשם ועל כך שהוא עומד בחובותיו ועל כבוד הסובבים אותו.

העד מר אלפאר עאדל, ציין כי הנאשם והוא חברים בוועדות סולחה באזור הצפון וסיפר על כך שהנאשם ומשפחתו תרמו כספים עבור בניית מסגד בעיר לוד בשנת 2014.

טיעוני הצדדים לעניין העונש

המאשימה

באת כוחה של המאשימה עמדה בהרחבה הן במסגרת סיכומיה בכתב (טעת/3) הן בעל פה, על אודות הבניית שיקול הדעת בענישה. פורט, כי עסקינן כאן "באירוע אחד" ועל כן יש לשרטט מתחם ענישה אחד בגין כל מעשיו של הנאשם. המאשימה עמדה על הערכים המוגנים שבהם פגעו מעשיו של הנאשם - קדושת החיים, ההגנה על שלמות הגוף, לצד השמירה על הסדר הציבורי ושלווה הציבור בכללו. הודגש, כי הפקרה לאחר פגיעה מהווה אחת ההתנהגויות האנטי מוסריות המובהקות ביותר.

בהתייחסה לנסיבות ביצוע העבירות ציינה ב"כ המאשימה, כי מעשיו של הנאשם מבטאים זלזול בוטה במערכת אכיפת החוק. הוער, כי הדרך בה נקט כמתואר לעיל מהווה בריונות לשמה, כזו שבוצעה מתוך גאווה אלימה, בעוד אנשים רבים נוספים מצויים בזירת האירוע ואלה היו חשופים לסכנה. לשיטתה של המאשימה, יש צורך במקרה זה בהעברת מסר מרתיע לציבור, כזה שלא יאפשר המשך התנהלות מזלזלת ואלימה כלפי משרתי ציבור ופרט שוטרי משטרת ישראל. המאשימה עמדה בהרחבה על תמונת הנזקים הקשה שהתגלתה מן התסקירים השונים בעניינם של נפגעי העבירה, כפי שאלו פורטו לעיל.

הפרקליטה המלומדת הציגה לעיונינו פסיקה רחבה שעניינה בעבירות המתה, בעבירות אלימות שבוצעו באמצעות כלי רכב, בעבירות הפקרה, ובעבירות שעניינן אלימות כלפי שוטרים.

לאור כל המקובץ נתבקשנו לשרטט מתחם ענישה הולם הנע בין 18 לבין 25 שנות מאסר לריצוי בפועל. נוכח עברו הפלילי של הנאשם ותסקיר שירות המבחן שניתן בעניינו, סברה המאשימה, כי יש למקם את עונשו של הנאשם במרכז מתחם הענישה המוצע. עוד נתבקשנו להשית על הנאשם פיצויים בסכום המרבי לטובת בני משפחת המנוח ופיצויים זהים לאמיר אבו ריש, נפגע העבירה הנוסף.

הוער בהקשר זה, כי בהתאם להסדר הטיעון שהושג בין הצדדים רכבו של הנאשם נמכר בסכום של 262,860 ₪.

ההגנה

בפתח טיעוניהם טענו הסנגורים המלומדים, עו"ד פלדמן ועו"ד אולמן, כי יש לזכור שהנאשם הואשם בתחילה בעבירה שעניינה רצח באדישות. הודגש בהקשר זה, כי אכן עסקין באירוע מצער אך אין לייחס בטיעונים לעונש למעשיו של הנאשם "ניחוח" של חוסר אכפתיות מובנה כלפי אפשרות גרימת התוצאות, הנגזר מן היסוד הנפשי (חפזי) מסוג "אדישות". הסנגורים המלומדים חזרו והדגישו את תרומתו הרבה של הנאשם לחברה, כפי שהעידו עליו עדי האופי הרבים. לדידה של ההגנה באותם הרגעים שבהם ביצע את מעשי העבירה הנאשם היה שריו בהתפרצות רגשית קשה ותחושת השפלה, בין היתר נוכח הניסיון למשוך אותו מרכבו. ההגנה טענה בהקשר זה, כי הנאשם למעשה לא ברח מן הזירה, שכן הוא הותיר אחריו אנשים שהיו בזירה ועל כן פעולה זו אינה צריכה להיות מתורגמת לעבירת הפקרה משמעותית. עוד עמדו הסנגורים על כך שהנאשם באותם רגעים מסר לשוטר את תעודת הזהות שלו. משמע, הנאשם לא התכוון לבצע עבירות ולהיעלם.

ההגנה התייחסה לפסיקה שהוצגה על ידי המאשימה, וציינה כי המתחם שהוצע על ידי המאשימה הוא אינו סביר. ההגנה הגישה מצדה פסיקה ענפה בעבירות דומות, כך שלשיטתה מתחם הענישה הראוי בנסיבות התיק דכאן צריך שינוע בין 6 שנות מאסר לריצוי בפועל לבין 11 שנות מאסר כאמור. הוער, כי נוכח נסיבותיו האישיות של הנאשם יש למקם את עונשו בקירוב לסף התחתון של המתחם המוצע.

דבריו של הנאשם

בפתח דבריו הנאשם עמד על כך שהוא חש בכאב שמלווה את אביו של המנוח. הנאשם פנה אל בית המשפט וציין, כי הוא אינו עבריין ותעיד על כך הסכמתו לפיצוי מיידי על סך 250000 ₪ עבור משפחתו של המנוח. הנאשם הבהיר, כי לא התכוון כלל ועיקר לפגוע במנוח באותו יום ארוך. עם זאת, הוא ציין שהוא נוטל אחריות על מעשיו האלימים. הנאשם פנה לאביו של המנוח וביקש ממנו "אלף פעם סליחה מיליון פעם סליחה" והעיר שהיה מוכן לעשות את הכול על מנת להשיב את גלגל הזמן לאחור.

דין והכרעה

"עקרון קדושת החיים חל בצורה שווה על כל אדם באשר הוא אדם....השמירה על קדושת החיים - לרבות קביעתה של קדושה זו בהכרת הכול - היא העומדת בראש תכליות הענישה במקום שמדובר בנטילת חיי אדם, על בית המשפט לשוות זאת לנגד עיניו בגזרו את הדין..." (ע"פ 4419/95 חדד נ' מדינת ישראל, עמ' 764-765, ניתן ביום 22.5.96) (ההדגשה אינה במקור).

מעשיו של הנאשם שלפנינו, כפי שתוארו בהרחבה לעיל, היו חמורים וחסרי גבולות. למרבה הצער, אלו התאפיינו באלימות חמורה שבוצעה באמצעות כלי רכב ושהביאה לנטילת חייו בקלות דעת של המנוח - איש אכיפת החוק שכל רצונו היה לבצע את שליחותו הציבורית ההתנדבותית ללא רבב וללא פגע. מנגד, התנהגותו הנמהרת של הנאשם ביטאה זלזול חמור במערכת אכיפת החוק, והעידה על חוסר ריסון והעדר מוסריות בסיסית, עד לכדי הפקרתם של השוטרים בשטח לאחר הפגיעה החמורה בהם.

לדאבון הלב, במעשיו הנאשם הותיר אחריו ע"י חורבות, שכן משפחותיהם והמעגל הסובב את נפגעי העבירה נותרו שברי כלי, וכך גם השוטר חברו של המנוח, נפגע העבירה הנוסף, שלמרבה המזל ניצלו חייו, אך זה נותר פגוע בגופו ובנפשו.

על התנהגות חמורה זו יש ליתן הדין.

כידוע, עת נפנים לבצע את מלאכת הענישה, העיקרון המנחה שנקבע במסגרת תורת הבניית שיקול-הדעת השיפוטי, הוא עקרון ההלימה: משמע, שימור יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג העונש המוטל עליו ומידתו. על מנת לשמר יחס זה, עובר לקביעת העונש יש לשרטט מתחם עונש הולם, מתוך התחשבות בערך החברתי בו פגע המעשה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. מכאן, לאחר קביעת המתחם, וככל שבית-המשפט לא מצא לנכון לסטות הימנו מטעמים של שיקום או של הגנה על הציבור, ייקבע העונש המתאים לנאשם בשים לב לנסיבותיו האישיות ולנתונים נוספים, הללו שאינם קשורות בביצוע העבירה.

אכן, כפי שטענו הצדדים, העבירות החמורות שאותן ביצע הנאשם מהוות "**אירוע אחד**", שכן בהחלט קיים בין אלה קשר הדוק - העבירות התרחשו כחלק בלתי נפרד משרשרת התנהגות בלתי מרוסנת (שתחילתה באי קבלת מרות והמשכה בנהיגה פראית ומסוכנת ביותר) שהשתרעה על פני זמן קצר ואשר הסתיימה בהפקרה ובריחה מן הזירה (ראו לעניין זה: ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל**, מפי כב' השופטת ברק-ארז (ניתן ביום 29.10.14); ע"פ 9308/12 **עיסא נ' מדינת ישראל**, (ניתן ביום 30.7.15). משכך, ייקבע מתחם עונש אחד הולם לכלל המעשים (סעיף 40ג(א) לחוק). ויודגש, על אף קביעה זאת, יישמר בגזירת העונש יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין תקופת המאסר שיהא עליו לרצות (סעיף 40ג(ג) לחוק).

הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם במעשיו ברורים, הוא פגע פגיעה מהותית בערך העליון הניצב בבסיסה של כול חברה מתוקנת - קדושת החיים. בנוסף לכך, סיכן הנאשם את חייו של נפגע העבירה הנוסף ופגע בשלמות גופו ונפשו באופן ממשי. במעשיו אלו נפגעו אף הערכים שעניינם בשלום הציבור בכללותו. הנאשם בהתנהגותו ההרסנית נטל את הדין לידי, זלזל בנציגי שלטון החוק, ובכך הוא פגע בסדר הציבורי ובשלטון החוק הנדרש בכל חברה חפצת חיים. מידת הפגיעה בערכים הללו היא בלתי מבוטלת. לא זו אף זו, התנהגותו הבלתי מוסרית של הנאשם הסתיימה כאמור בהפקרתם של השוטרים בזירה, במעשהו זה פגע הנאשם פגיעה אנושה בערך שעניינו "לא תעמוד על דם רעך" ובסולידריות החברתית. מתאימים לעניין זה הדברים שנכתבו להלן -

"עבירת ההפקרה אחרי פגיעה עבירה קשה היא; לא עוד אלא שעבירה היא הפוקדת עצמה עם העבירות שיש בהן כיעור. הנה זה שרוע על הכביש, מתבוסס בדמו, אדם שזה עתה נפגע בתאונה שהנהג היה מעורב בה - אדם שאפשר ניתן לעזור לו, אפשר ניתן להצילו - ותחת אשר יעצור וישיט עזרה לפגוע, לוחץ הנהג על דוושת ההאצה ובורח מן הזירה למלט נפשו מחיוב בעונשין" (רע"פ 3626/01 **ויצמן נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 5.3.02).

על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם, עיינו בפסיקה רחבה העוסקת **במדיניות הענישה המתייחסת לעבירות שבגין הוא הורשע**. כאן המקום לציין, כי מדיניות הענישה הנהוגה במקרים אלו הינה מגוונת ותלויה בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה.

בהתייחס לעבירות שעניינן המתה בקלות דעת, הרי שלאחר הרפורמה בעבירות ההמתה מדיניות הענישה הנוגעת לאלה מתעצבת אט אט ובהדרגה, בעוד מספר מקרי המבחן לצורך השוואה מדויקת הוא עדיין מועט באופן יחסי נכון למועד כתיבת שורות אלו.

במאמר מוסגר, חשוב לטעמנו להזכיר לקורא, כי כיום לצדה של עבירת ההמתה בקלות דעת לפי סעיף קבוע עונש מאסר מרבִּי בן 12 שנות מאסר. היסוד הנפשי (חפצי) מסוג קלות הדעת נבדל מן האדישות ועניינו במי שקיים בו "חוסר רצון מודע המלווה את ההתנהגות ביחס לאפשרות, כי התוצאה הנובעת מאותה התנהגות אכן תתרחש, אך תוך נקיטה מודעת של התנהגות מסוכנת באופן בלתי סביר" (להרחבה בעניין זה עיינו: הלוי, **תורת דיני העונשין**, כרך ב' (2009), עמ' 264-270).

כך למשל: במסגרתה של הפרשה שנדונה בע"פ 6193/20 **בר זכאי נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 25.3.21 - הושתו 12 שנות מאסר לריצוי בפועל על נאשם נעדר עבר פלילי. עובדות מקרה זה לימדו, כי המערער נהג בהיותו שיכור, קרב לצומת במהירות גבוהה ועקב כך עלה עם רכבו על המדרכה ופגע בשני ילדים בני 13. אחד מהם, למרבה הצער מת מפצעיו. השני נחבל חבלה חמורה; במסגרתו של ע"פ 8470/16 **מדינת ישראל נ' בורבסקי** (ניתן ביום 25.8.21) - הושתו 7 שנות מאסר לריצוי בפועל, בגין ויכוח שהתפתח בין המשיב לבין המנוח, שבמהלכו תקף המשיב את המנוח באגרופים ובעיטות והיכה בו עם בקבוק זכוכית. המשיב הותיר את המנוח שרוע על המדרכה; עוד ראו: ע"פ 459/22 **חכמון נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 29.9.22) - במסגרתו הושתו 10 שנות מאסר; ע"פ 18011-01-20 **מדינת ישראל נ' פדידה** (ניתן ביום 30.6.21) - במסגרתו הושתו 9 שנות מאסר. (למספר פסקי דין עובר לרפורמה **הכוללים גם עבירה שעניינה הפקרה לאחר הפגיעה** ראו למשל: ע"פ 6026/11 **טמטאווי נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 24.8.15 - במסגרתו הושתו 14 שנות מאסר; ע"פ 8279/11 **מור נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 1.7.13 - במסגרתו הושתו 12 שנות מאסר; ע"פ 2247/10 **ימיני נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 12.01.11 - במסגרתו הושתו 14 שנות מאסר).

בכל הנוגע לחומרתה של העבירה שעניינה חבלה בכוונה מחמירה, נדגיש את הדברים הבאים -

"חומרתן היתירה של עבירות אלה, פגיעתן הקשה והשפעתן על תחושת הביטחון של כלל אזרחי המדינה...מדובר בתופעה המאיימת על הסדר הציבורי, על ביטחונם האישי של אזרחי המדינה ועל חוסנה של החברה. זו מחייבת צעדי אכיפה בלתי מתפשרים וניהול מאבק נחוש במחוללה. גם בית המשפט נדרש לתרום את חלקו למאבק זה, על-ידי החמרת הענישה ומתן משקל משמעותי לשיקולי הרתעה בעת גזירת הדין..." (ע"פ 1275/22 **פלוני נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 30.11.22).

באשר למדיניות הענישה הנהוגת לעבירה שעניינה חבלה בכוונה מחמירה, ראו למשל - ע"פ 7374/07 **שמאי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 16.11.09) - הושתו 5 שנות מאסר; ע"פ 7142/18 **מדינת ישראל נ' דכור** (ניתן ביום 29.5.19) - הושתו 4 שנות מאסר; ע"פ 4263/14 **נעאים נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 2.6.15) - הושתו 3 שנות מאסר; ע"פ 722/12 **מריח נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 14.11.12) - הושתו 3 שנות מאסר; ע"פ 615/12 **שושן נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 14.2.13) - הושתו 6 שנות מאסר; ע"פ 5908/15 **מדינת ישראל נ' פלאח** (ניתן ביום 4.2.16); ע"פ 8244/17 **מדינת ישראל נ' פלוני** (ניתן

ביום 21.6.18) - הושתו 6 שנות מאסר; ע"פ 1222/17 אבו גנאם נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 27.6.17)- הושתו 5 שנות מאסר; ע"פ 9928/16 טהה נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 24.1.18)- הושתו 42 חודשי מאסר.

כאמור לשם קביעת המתחם יש להתחשב בנוסף למקובץ לעיל **בנסיבות ביצוע העבירה** (אלו המצוינות בסעיף 40 לחוק). הנאשם אכן נקלע להשתלשלות האירועים באותו היום, במובן זה הוא לא תכנן תכנון ארוך וממשי לבצע את העבירות שבעשייתן הורשע. עם זאת, התנהגותו הייתה נמהרת, הרסנית, אלימה, וחסרת רסן באותם הרגעים, על אף שזו נמשכה זמן קצר, כאמור ללא תכנון מוקדם. הנזק שנגרם כפועל יוצא ממעשיו של הנאשם הוא קשה מנשוא - **מותו של המנוח ופציעתו הקשה של חברו השוטר**. הנזק שנגרם היה יכול להיות חמור עוד יותר, אך זה נמנע, למרבה המזל, שכן בהתאם לעובדותיו של כתב האישום המתוקן במקום נכחו אנשים נוספים (ה.ר. למשל) אשר נאלצו לחמוק מפגיעה אפשרית של הנאשם בגופם, באמצעות רכבו. חלקו היחסי של הנאשם בנקיטת התנהגות זו הוא בלעדי. הנאשם הבין את אשר הוא עושה ויכול והיה צריך לשלוט בכבודו וביצרו ולציית לאנשי אכיפת החוק באותם רגעים.

לאור כל אלה, **מצאנו לנכון לקבוע מתחם ענישה בעניינו של הנאשם אשר נע בין 12 שנות מאסר לבין 18 שנות מאסר לריצוי בפועל, לצד מאסר מותנה ופיצויים.**

מכאן, ראוי לבחון מהו העונש המתאים לנאשם בשים לב **לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.**

ברי, כי ריצוי עונש מאסר ממושך יפגע קשות בנאשם, בבני משפחתו ובפרנסתו (חברת הקבלנות שבבעלותו). לאחר הודאתו בביצוען של העבירות, יש לזקוף לזכותו של הנאשם את הסכמתו להפקיד סכום בסיסי משמעותי לטובת פיצוי בני משפחתו של המנוח ע"ס 250000 ₪, אשר ינבעו ממכירת רכבו. עוד יש לזקוף לזכותו של הנאשם את תרומתו הלא מבוטלת לקהילה שבסביבתה הוא חי כפי שזו תוארה על ידי עדי האופי הרבים מטעמו. הנאשם הודה, נטל אחריות על מעשיו ובכך חסך זמן שיפוטי יקר נוסף, על כל המשתמע מכך. **עברו הפלילי אינו נקי**. באמתחתו עבר פלילי וכן עבר תעבורתי מכביד (המעיד לטעמנו על התנהגות חסרת רסן במישור זה). כפי שפורט לעיל, שירות המבחן אינו בא בהמלצה שיקומית בעניינו של הנאשם, לצד המלצה על שילובו ובחינת התאמתו להמשך טיפול שעתיד להתקיים בגדרי בית המאסר.

בנוסף לאמור לעיל, נוכח התנהגותו של הנאשם שהופנתה כלפי נציגי החוק, סברנו, כי בהחלט יש מקום ליתן משקל משמעותי בגדרי מתחם הענישה גם לשיקול שעניינו בהרתעת הרבים (בהתאם לסעיף 40 לחוק); ותוך העברת מסר לציבור הרחב שהתנהגות דומה כלפי נציגי אכיפת החוק אינה מקובלת במחוזותינו.

סוף דבר

לאחר ששקלנו את כל השיקולים הדרושים לכך, מצאנו לנכון להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 14 שנות מאסר לריצוי בפועל מיום מעצרו.

עמוד 12

(ב) 18 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים עבירה מסוג פשע שיש בה יסוד של אלימות

(ג) הנאשם ישלם פיצויים ע"ס 258 אלף ש"ח למשפחת המנוח (לטובת עזבון המנוח) סכום זה ישולם באופן מיידי מן התמורה שהגיעה ממכירת רכבו של הנאשם כמפורט לעיל. נאסר על הנאשם ליצור קשר עם נפגעי העבירה בכול הנוגע לפיצוי.

(ד) בנוסף, הנאשם ישלם פיצויים ע"ס 258 אלף ש"ח לטובת נפגע העבירה (הישיר והנוסף בתיק זה - אמיר אבו ריש); סכום זה ישולם ב- 26 תשלומים חודשיים רצופים ושווים החל ביום 1.8.24. נאסר על הנאשם ליצור קשר עם נפגע העבירה בכול הנוגע לפיצוי. יתרת הכספים שהתקבלה ממכירת רכבו של הנאשם כמפורט בסעיף (ג) לעיל (ע"ס 4860 ₪ לערך) תועבר לטובת נפגע עבירה זה על חשבון יתרת סך הפיצויים האמורים.

בהתאם להמלצת שירות המבחן, אנו ממליצים לגורמי שב"ס לבחון את אפשרות שילובו של הנאשם בהליך טיפולי, במטרה לשקמו ולהשיבו לדרך המלך. אנו תקווה שהנאשם יירתם לעניין וייתרם הימנו.

זכות ערעור כחוק

ניתן היום, א' תמוז תשפ"ד, 07 יולי 2024, במעמד הצדדים.

ע' וינברגר, שופטת

ע' קוטון, שופט

א' לוי, שופט
[אב"ד]